

XXII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Sparekasser.

(Afgiven af Landsstingets Udvalg den 29de Marts 1879.)

Udvalget har ikke kunnet Andet end slutte sig til den Tanke, der ligger til Grund for det nærværende Lovforslag, ved hvis Ophjælpelse til Lov efter dets Mening et virkeligt Gul i Lovgivningen vilde blive udfyldt. Det er herved gaaet ud fra følgende Betragtning.

Det kan vel ikke være nogen Tvivl underkastet, at den første Forbring, der er at stille til en Sparekasse, som gjør det til sin Opgave at lette Kapitalopsamlingen for de mindre Bemidlede ved for dem at opbevare og forrente saadanne mindre Summer, som de ellers vilde have Vanskelighed ved at faae frugtbargjorte, er den, at fuld Sikkerhed er tilstede for de Midler, som blive Kassen betroede, hvorimod Rentens Størrelse sammenligningsvis er af mindre Betydning. I Overensstemmelse hermed var ogsaa den Fremgangsmaade indrettet, der fulgtes i Sparekassernes første Tid her i Landet, og ifølge den samme Tankegang har i flere Lande Staten paataget sig under sin egen Garanti at organisere Sparekasselinstitutionen saaledes, at den tilbyder Enhver, der vil benytte denne, en Kapitalanbringelse, der vel kun yder en moderat Rente, men derimod er forbunden med saa stor en Sikkerhed, som det overhovedet er muligt at tilveiebringe. Men ustridig er i Tidernes Løb den oprindelige Opfattelse af, hvad der skulde være Sparekassernes Opgave, hos os mere og mere bleven modificeret derhen, at man til samme har føjet en anden Opgave, som man ofte har lagt ligesaa megen Vægt paa, den nemlig, ved Hjælp af Sparekassens Indskudene at forskaffe Beboerne i den Kreds, hvor Sparekassen virker, en lettet Afgang til de Laan, de have

Brug for i deres Virksomhed. Dette er blevet betegnet ved, at man i Stedet for Sparekasse har foretrukket Navnet Spare- og Laanekasse, og ikke sjældent har det været den sidste Egenstaaelse, til hvilken Stifternes Interesse fornemmelig har knyttet sig. Herved er blevet fremkaldt en Udviining, der har forøget Sparekassens Midlernes Masse langt ud over det Maal, de under andre Forhold kunne antages at have villet naae. For at Laanvirksomheden kunde udvides, var det ønskeligt, at ogsaa større Kapitaler, som gjerne havde kunnet frugtbargjøres paa anden Maade, indskødes i Sparekasserne, og dette opnaaedes og kunde kun opnaas ved at give Renten af Indskudene den Forhøjelse, som var nødvendig for at bestaa Konkurrencen med andre Anbringelsesmaader. Saa nyttig som imidlertid denne Udviining af Sparekassens Omfang kan have været, saa klart er det, at der deri ligger en Fare for Sparekassens Sikkerhed. Den høiere Rente maa nødvendig vanskeliggjøre Opsamlingen af Reservecapital, og jo mere Hensigten at komme dem til Hjælp, som trænge til Laan, træder i Forgrunden, des mindre kan Hensynet til den størst mulige Sikkerhed gøres til det ene Afgjørende ved Anbringelsen. Endnu er det ikke med Hensyn til nogen af de mangfoldige Sparekasser, der ere bleven oprettede her i Landet, kommet for Dagen, om Tab vil opstaa for dem, der have betroet dem deres Penge, — i et enkelt Tilfælde er et saadant Tab blevet forebygget ved udenfra ydet Assistance — og Lilliben til de Instituter, der bære Navnet Sparekasser, er derfor almindelig; men betænkes det, hvor mange